

Βρυξέλλες, 16 Δεκεμβρίου 2023
(OR. en)

16892/23

LIMITE

ENER 703
CLIMA 656
TRANS 609
CONSUM 491
IND 695
ECOFIN 1392
FISC 300

Διοργανικός φάκελος:
2023/0443(NLE)

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων (1ο Τμήμα)

Αποδέκτης: Συμβούλιο

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 16136/23

Θέμα: Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2578 όσον αφορά την παράταση της περιόδου εφαρμογής του
— Πολιτική συμφωνία

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 28 Νοεμβρίου 2023, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2578 όσον αφορά την παράταση της περιόδου εφαρμογής του¹.
2. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2578 του Συμβουλίου («κανονισμός για τον μηχανισμό διόρθωσης της αγοράς») θεσπίζει σύστημα προσωρινών μέτρων για την πρόληψη της εκτίναξης των υπερβολικά υψηλών τιμών του φυσικού αερίου στην ΕΕ, όταν αυτές δεν αντικατοπτρίζουν τις τιμές της παγκόσμιας αγοράς. Συμφωνήθηκε ανώτατο όριο για τις συναλλαγές στα χρηματιστήρια φυσικού αερίου της Ευρώπης στα 180 EUR /MWh υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Ο μηχανισμός ενεργοποιείται όταν οι τιμές στα εικονικά σημεία εμπορίας της ΕΕ κινούνται πάνω από ορισμένα επίπεδα και οι τιμές αυτές υπερβαίνουν σημαντικά την τιμή αναφοράς που αντικατοπτρίζει τις παγκόσμιες τάσεις των τιμών ΥΦΑ.

¹ 16136/23

3. Η Επιτροπή προτείνει να παραταθεί η περίοδος εφαρμογής του κανονισμού για τον μηχανισμό διόρθωσης της αγοράς για ένα έτος έως τις 31 Ιανουαρίου 2025.
4. Λαμβανομένης υπόψη της συνεχιζόμενης έλλειψης εφοδιασμού με φυσικό αέριο, σε συνδυασμό με την αστάθεια των τιμών που προκαλείται από την εύθραυστη ισορροπία στις παγκόσμιες αγορές φυσικού αερίου, η εν λόγω στοχευμένη και χρονικά περιορισμένη παράταση κρίνεται αναγκαία για την αποφυγή υπερβολικά υψηλών τιμών ενέργειας καθ' όλη τη χειμερινή περίοδο 2023/2024. Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι οι αξιολογήσεις που διενεργήθηκαν από την ESMA και τον ACER, και αργότερα από την Επιτροπή, καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι δεν έχουν σημειωθεί αρνητικές επιπτώσεις στην ασφάλεια του εφοδιασμού, στις ροές αερίου εντός της Ένωσης ή στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα από την έναρξη ισχύος του κανονισμού για τον μηχανισμό διόρθωσης της αγοράς.

ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

5. Η πρόταση εξετάστηκε κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας «Ενέργεια» στις 5, 7 και 12 Δεκεμβρίου 2023.
6. Έχοντας λάβει υπόψη τις παρατηρήσεις των κρατών μελών, η Προεδρία υπέβαλε ένα πρώτο αναθεωρημένο κείμενο² για ανταλλαγή απόψεων κατά τη συνεδρίαση της EMA στις 15 Δεκεμβρίου 2023.
7. Δεδομένου ότι το αναθεωρημένο κείμενο μπόρεσε να γίνει δεκτό από ευρεία πλειοψηφία κρατών μελών, η Προεδρία υποβάλλει το κείμενο στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος, με σκοπό την επίτευξη πολιτικής συμφωνίας κατά το προσεχές Συμβούλιο Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Ενέργειας (Ενέργεια) στις 19 Δεκεμβρίου 2023.
8. Το κείμενο υπέστη ορισμένες πρόσθετες νομικές, γλωσσικές και υφολογικές αλλαγές για τη βελτίωσή του, συμπεριλαμβανομένης της ευθυγράμμισης πανομοιότυπων αιτιολογικών σκέψεων στους τρεις κανονισμούς έκτακτης ανάγκης.
9. Οι αλλαγές σε σύγκριση με την πρόταση της Επιτροπής επισημαίνονται με **έντονα** στοιχεία και [...]. Οι νέες αλλαγές σε σχέση με το ST 16186/23 (+ COR 1) επισημαίνονται με **έντονα υπογραμμισμένα** στοιχεία και[...].

² 16186/23 + COR 1

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

10. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω καλείται το Συμβούλιο να εξετάσει το συμβιβαστικό κείμενο της Προεδρίας ως έχει στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος, να συζητήσει τα εκκρεμή ζητήματα που έθιξαν οι αντιπροσωπίες και να καταλήξει σε πολιτική συμφωνία επί του παρόντος κανονισμού του Συμβουλίου.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2023/... ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της...

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2578 όσον αφορά την παράταση της περιόδου εφαρμογής του

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 122 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2578³ του Συμβουλίου θεσπίζει προσωρινό μηχανισμό διόρθωσης της αγοράς («ΜΔΑ») για εντολές διαπραγμάτευσης παραγώγων που συνδέονται με τα εικονικά σημεία συναλλαγών της Ένωσης και έχουν προθεσμίες λήξης μεταξύ επόμενου μήνα και επόμενου έτους. Συνεπώς ο ΜΔΑ εφαρμόζεται σε κάθε παράγωγο επί εμπορευμάτων που αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ρυθμιζόμενη αγορά και έχει ως υποκείμενο μέσο συναλλαγή αερίου σε οποιαδήποτε εικονικό σημείο συναλλαγών στην Ένωση.

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2578, της 22ας Δεκεμβρίου 2022, για τη θέσπιση μηχανισμού διόρθωσης της αγοράς για την προστασία των πολιτών της Ένωσης και της οικονομίας από τις υπερβολικά υψηλές τιμές (ΕΕ L 335 της 29.12.2022, σ. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2578/oj>).

- (2) Ο ΜΔΑ ενεργοποιείται όταν επέρχεται γεγονός διόρθωσης της αγοράς, δηλαδή όταν η τιμή διακανονισμού των παραγώγων («ΤΤF») επόμενου μήνα, όπως δημοσιεύεται από την ICE Endex B.V. (**Κάτω Χώρες**), υπερβαίνει τα 180 EUR/MWh και είναι κατά 35 EUR υψηλότερη από την τιμή αναφοράς για τρεις εργάσιμες ημέρες. [...] Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2578 θέτει ένα δυναμικό όριο υποβολής προσφορών, σύμφωνα με το οποίο, **αν επέλθει γεγονός διόρθωσης της αγοράς**, οι διαχειριστές αγοράς δεν [...] πρέπει να αποδέχονται και οι συμμετέχοντες στην αγορά δεν [...] πρέπει να υποβάλλουν εντολές για παράγωγα με τιμές ύψους 35 EUR/MWh πάνω από την τιμή αναφοράς που δημοσίευσε ο Οργανισμός για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER)⁴ της Ευρωπαϊκής Ένωσης την προηγούμενη ημέρα.
- (3) Στις εκθέσεις εκτίμησης επίδρασης που δημοσιεύθηκαν την 1η Μαρτίου 2023 σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2578, [...] η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA) [...] ⁵ **και ο ACER** ανέλυσαν ορισμένους δείκτες για την αξιολόγηση του αντικτύπου του ΜΔΑ από την έναρξη ισχύος του εν λόγω κανονισμού. [...] **Η ESMA και ο ACER** [...] κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι, έως τη δημοσίευση των αντίστοιχων εκθέσεών τους, ο ΜΔΑ δεν ενεργοποιήθηκε και ότι δεν είχαν προκύψει αρνητικές επιπτώσεις στην ασφάλεια του εφοδιασμού, στις ροές **αερίου** εντός της Ένωσης [...] ή στη **χρηματοπιστωτική** [...] σταθερότητα.
- (4) Με βάση τους δείκτες που αναλύθηκαν από [...] **την ESMA και τον ACER** στις εκθέσεις τους της 1ης Μαρτίου 2023, η Επιτροπή επέκτεινε την ανάλυση για να αξιολογήσει τις εξελίξεις της αγοράς [...] **μετά τη χρονική περίοδο που αναλύθηκε στις εν λόγω εκθέσεις**. Δεν εντοπίστηκαν αρνητικές επιπτώσεις μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2578 και ο ΜΔΑ δεν ενεργοποιήθηκε ποτέ.

⁴[...][...]

⁵[...]

- (5) Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται σοβαρές δυσκολίες όσον αφορά την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης. Η παγκόσμια κατάσταση στην αγορά αερίου εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από μεγάλη στενότητα. Οι τιμές του φυσικού αερίου εξακολουθούν να είναι σημαντικά υψηλότερες από **ό,τι ήταν [...]** **πριν από την έναρξη της κρίσης στην Ευρώπη μετά τη χρήση της ενέργειας ως όπλου από τη Ρωσία και τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας**, με αναπόφευκτες συνέπειες στην αγοραστική δύναμη των πολιτών της Ένωσης και στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων της Ένωσης.
- (6) Η αστάθεια της αγοράς **αερίου** αποτελεί επίσης συνέπεια της στενότητας της αγοράς που προκύπτει από γεωπολιτικούς κινδύνους και συνιστά πρόσθετο κίνδυνο για την οικονομία της Ένωσης. Τα επεισόδια έντονης αστάθειας των τιμών που παρατηρήθηκαν το καλοκαίρι και στις αρχές του φθινοπώρου του 2023, όταν οι τιμές αυξήθηκαν κατά περισσότερο από 50 % μέσα σε λίγες εβδομάδες, δείχνουν ότι οι αγορές εξακολουθούν να είναι εύθραυστες και παραμένουν ευάλωτες ακόμη και σε σχετικά μικρές διαταραχές της ζήτησης και της προσφοράς, όπως αποδεικνύεται από τις διακυμάνσεις των τιμών μετά τα πρόσφατα γεγονότα, όπως η απεργία στις αυστραλιανές εγκαταστάσεις υδροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ) ή η διαταραχή του Balticconnector. Η συνεχιζόμενη κρίση στη Μέση Ανατολή συνιστά πρόσθετο σημαντικό γεωπολιτικό κίνδυνο με πιθανό αντίκτυπο στις τιμές **του αερίου** και τον εφοδιασμό με αέριο.
- (7) Οι παγκόσμιες αγορές αερίου χαρακτηρίζονται επί του παρόντος από μεγάλη στενότητα και αυτό αναμένεται να συνεχιστεί για αρκετό χρονικό διάστημα. Ο παγκόσμιος εφοδιασμός με ΥΦΑ [...] **έχει αυξηθεί** ελάχιστα τα τελευταία δύο έτη λόγω των περιορισμένων προσθηκών δυναμικότητας υδροποίησης, των διακοπών λειτουργίας σε μεγάλες εξαγωγικές εγκαταστάσεις και της μείωσης του εφοδιασμού των μονάδων ΥΦΑ με αέριο τροφοδοσίας. Σημαντική νέα δυναμικότητα υδροποίησης ΥΦΑ αναμένεται να **καταστεί λειτουργική [...]** μόλις κατά τη διάρκεια του 2025. Ως εκ τούτου, τα ισοζύγια της αγοράς **αναμένεται να** παραμείνουν επισφαλή στο άμεσο μέλλον.

- (8) Επιπλέον, λόγω της σημαντικής μείωσης των εισαγωγών ρωσικού αερίου μέσω αγωγών κατά το προηγούμενο έτος, η διαθεσιμότητα των πηγών εφοδιασμού της Ένωσης με αέριο είναι [...] σημαντικά **μικρότερη** σε σύγκριση με την κατάσταση κατά την περίοδο πριν από την κρίση. Με βάση τα σημερινά επίπεδα εισαγωγών αερίου μέσω αγωγών, η Ένωση αναμένεται να λάβει περίπου 20 **δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα (bcm)** ρωσικών εισαγωγών μέσω αγωγών το 2023, περίπου 110 bcm λιγότερα απ' ό,τι το 2021. Ως εκ τούτου, εξακολουθεί να υπάρχει σοβαρός κίνδυνος βραχυπρόθεσμης εμφάνισης ελλείψεων αερίου στην Ένωση. Δεδομένης της ισχύουσας στενότητας της αγοράς, οι τιμές μπορεί να εκτιναχθούν εκ νέου [...] **ως αποτέλεσμα** απρόβλεπτων γεγονότων και αιφνίδιων κλυδωνισμών, όπως: ανάκαμψη της ζήτησης για ΥΦΑ από την Ασία, η οποία θα μπορούσε να μειώσει τη διαθεσιμότητα του αερίου στην παγκόσμια αγορά αερίου· ακραίες καιρικές συνθήκες που ενδέχεται να επηρεάσουν την αποθήκευση υδροηλεκτρικής ενέργειας [...] **και** την πυρηνική παραγωγή, οι οποίες θα απαιτούσαν μεγαλύτερη προσφυγή στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με καύση αερίου· περαιτέρω πιθανές διαταραχές του εφοδιασμού με αέριο, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους διακοπής των εισαγωγών αερίου από τη Ρωσία, καθώς και περαιτέρω διαταραχές των υποδομών ζωτικής σημασίας, [...] **όπως** οι πράξεις δολιοφθοράς κατά του αγωγού Nord Stream 1 τον Σεπτέμβριο του 2022 [...] **ή** η διακοπή λειτουργίας του αγωγού Balticconnector τον Οκτώβριο του 2023.
- (9) Οι επίμονες σοβαρές δυσκολίες εκθέτουν ολόκληρη την Ένωση σε κινδύνους έλλειψης ενέργειας και υψηλών τιμών ενέργειας. Το επίπεδο των τιμών του αερίου θα μπορούσε να **έχει αρνητικό** αντίκτυπο [...] **στην** οικονομική κατάσταση της Ένωσης, **στην** ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας **της** και **στην** αγοραστική δύναμη των πολιτών της.

- (10) Υπό αυτές τις συνθήκες, **ιδίως** σε μια κατάσταση διαφόρων γεωπολιτικών κινδύνων με πιθανό αντίκτυπο στις τιμές του αερίου, ο φόβος της έλλειψης **μπορεί να προκαλέσει [...]** **σημαντικές** αντιδράσεις που μπορεί να έχουν σοβαρές επιπτώσεις στις τιμές **του αερίου**. Δεδομένης της σημερινής λεπτής ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, ακόμη και μέτριες διαταραχές στην προσφορά αερίου θα μπορούσαν να έχουν δραματικές επιπτώσεις στις τιμές του αερίου και να προκαλέσουν σοβαρές και μακροχρόνιες επιβλαβείς επιπτώσεις στην οικονομία και στους πολίτες της Ένωσης.
- (11) Κατά την κορύφωση της κρίσης, η Ένωση υιοθέτησε μια ισχυρή και συντονισμένη αντίδραση για την προστασία των πολιτών της και της οικονομίας της από τις υπερβολικά[...] **υψηλές** τιμές και για να διασφαλίσει ότι το αέριο φθάνει σε όλους τους καταναλωτές που έχουν ανάγκη σε διασυννοριακό επίπεδο, [...] **συμπεριλαμβανομένων** των καταστάσεων έλλειψης αερίου. Η αντίδραση της Ένωσης [...] **σύμφωνα με** το σχέδιο «REPowerEU»[...]⁶, **όπως εξαγγέλθηκε από την Επιτροπή στην ανακοίνωση της 18ης Μαΐου 2022**, και οι επακόλουθες πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/2578, συνέβαλαν στη βελτίωση της κατάστασης. Σε περίπτωση που τα εν λόγω μέτρα παύσουν να ισχύουν, [...] **θα προκύψει κίνδυνος** για τη σταθεροποιημένη **αν και** εύθραυστη κατάσταση που έχει επιτύχει η Ένωση και [...] **θα επιδεινωθεί** η ανθεκτικότητα σε πιθανά μελλοντικά γεγονότα και αιφνίδιους κλυδωνισμούς[...].

⁶[...]

(12) Δεδομένου ότι η Ένωση αποτελεί ενιαία αγορά και το TTF **στις Κάτω Χώρες** θεωρείται συνήθως ως η «τυπική» αντιπροσωπευτική τιμή τιμολόγησης στις **ευρωπαϊκές** αγορές αερίου [...], οι υψηλές τιμές αερίου για τα παράγωγα που συνδέονται με το TTF θα είχαν σοβαρές συνέπειες σε όλα τα κράτη μέλη, αν και πιθανώς σε διαφορετικό βαθμό, ανάλογα με το κράτος μέλος. Τα παράγωγα που συνδέονται με όλα τα άλλα εικονικά σημεία συναλλαγών στην Ένωση θα πρέπει επίσης να εξακολουθήσουν να περιλαμβάνονται στην παράταση **της περιόδου ισχύος του** κανονισμού (ΕΕ) 2022/2578, προκειμένου να αποφευχθούν πιθανές μετατοπίσεις των συναλλαγών σε παράγωγα που συνδέονται με άλλα εικονικά σημεία συναλλαγών, κάτι το οποίο ενδέχεται να οδηγήσει σε στρεβλώσεις στις ενεργειακές ή χρηματοπιστωτικές αγορές **της Ένωσης**. Ο ΜΔΑ ενισχύει την αλληλεγγύη εντός της Ένωσης αποτρέποντας τις υπερβολικά υψηλές τιμές αερίου, οι οποίες, για πολλά κράτη μέλη, είναι μη βιώσιμες ακόμη και για σύντομα χρονικά διαστήματα. Ο ΜΔΑ μπορεί να συμβάλει ώστε, **σε πνεύμα αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών**, οι επιχειρήσεις προμήθειας αερίου [...] **σε όλα τα κράτη μέλη να είναι σε θέση να αγοράζουν αέριο σε λογικές τιμές**[...].

[...]

(13[...]) Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2578 θα παύσει να εφαρμόζεται από τις 31 Ιανουαρίου 2024, η παράταση της περιόδου εφαρμογής του συνιστά μέτρο έκτακτης ανάγκης, με πνεύμα αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών, [...]για την αντιμετώπιση επίμονων σοβαρών δυσκολιών στον ενεργειακό εφοδιασμό[...], **οι οποίες** ενέχουν τον κίνδυνο επικείμενης κρίσης και υπερβολικά υψηλών τιμών[...].

- (14[...]) **Επίσης**, [...]η παράταση της περιόδου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2578 συνάδει [...] με το σχέδιο REPowerEU, το οποίο αποσκοπεί στην προστασία των πολιτών και της οικονομίας **της Ένωσης** από υπερβολικές τιμές και ελλείψεις ενεργειακού εφοδιασμού.
- (15[...]) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την 1η Φεβρουαρίου 2024, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεχής προστασία από τις υπερβολικά υψηλές τιμές καθ' όλη τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου 2023/2024.
- (16[...]) Η [...] **παράταση** [...] θα πρέπει να είναι προσωρινή και να παραμείνει σε ισχύ έως τις [...] **31** Ιανουαρίου 2025. [...] Είναι αναγκαία και αναλογική λόγω της επίμονης φύσης των σοβαρών δυσκολιών **και κινδύνων για την ασφάλεια του εφοδιασμού της ΕΕ με αέριο και την ασφάλεια των τιμών του αερίου** [...], καθώς και λόγω της αβεβαιότητας της τρέχουσας κατάστασης.
- (17[...]) Δεδομένου ότι ο στόχος του παρόντος κανονισμού δεν μπορεί να επιτευχθεί ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορεί όμως να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη αυτού του στόχου.
- (18[...]) Συνεπώς, ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2578 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2578

Στο άρθρο 12 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2578, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Εφαρμόζεται μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2025.».

Άρθρο 2

Έναρξη ισχύος [...]

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Φεβρουαρίου 2024.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

(τόπος) (ημερομηνία)

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος